

Večkrat četrtlet in
vsega s polno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 12 din.,
pol leta 7 din., četrt leta
4 din. Izven Jugoslavije
25 din. Naročnina se pošlje
na upravitelstvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Mari-
bor, Našega časa št. 5.
Lani se dopolnila do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interneta št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS pavlatrana.

Uredništvo: Korotška cesta
št. 5, Rokopis se ne vra-
čajo. Upravitelstvo spreje-
ma naročila, inserate in
reklamacije. Cene inso-
lom po dogovoru. Za vsa
kralna oglase primeren
popust. Nezaprite reklama-
cije so pošiljne prosto.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.600.
Telefon interneta št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

18. številka

Maribor, dne 30. marca 1922.

56. letnik.

Kako pridejo samostojneži do zaslug.

Srake niso na najboljšem glasu med ptičjim svetom. Vzamejo in odnesejo, karkoli morejo, zlasti take reči, ki se sveležijo. Zavoljo te svoje slabe lastnosti so postale predmet ne baš laskave ljudske prislovice. Krade kakor sraka, tako obsoja naš ljudstvo kradljivce, pa naj ti letajo po zraku ali pa hodijo po zemlji.

Takšne politične srake hodijo po naši slovenski zemlji. Ni treba jih podrobno popisati. Niti ni treba povedati njihovih imen. Naš slovenski svet prav dobro pozna naše politične srake — samostojne kmetice.

Kakor ti ljudje, tako se nobeden drug ni kradel zaslug, ki so si jih pridobili drugi. To so kradljivci na debelo in na veliko. Ukradejo vse, kar je tuja zasluga in zato tudi tuja last. Izprva so kradli zavestno, dolgotrajna navada pa jih je tako izkvarila, da mnogoteri delajo to že nezavedno, ne vedoč več za razliko med lastnim in tujim. Trgajo na politični kleptomaniji — na bolesi nem, strastnem nagnjenju h kraji.

Ta svojo grdo lastnost so zopet izrazili in si jasno dokazali v zadevi bolnišnice v Sloveniji. Znamo je, da je bolnišnicam na Slovenskem pretela velika nevarnost, da jih je pristojna oblast hotela zapreti ene za drugo. Za nekatere je taka naredba že bila izdana. Druge bi bile sledile. Kaj bi to pomenjalo za bolnike, zlasti za siromake, ki nimajo denarnih sredstev ne za zdravnika ne za hrano, ne za postrežbo, ni treba posebej poudarjati.

Ko je ljudska stranka doznala za ta velik udarec, ki je pretel zadeti Slovenijo, je hitela, da pospremi to nesrečo. Poslanec dr. Hohnjec je takoj vložil na vlado interpelacijo, v kateri je izrazil najodločnejši protest zoper nameravano zatvorjenje bolnišnic ter zahteval od vlade, da stori svoje dolžnost napram bolnikom v državi brez oziroma na to, kateremu plemenu pripadajo in v kateri pokrajini stanujejo. Slovenija, ki redno plačuje ogromne svote davka, je gotovo najmanj zaslužila, da bi se iz njenih bolnišnic metali bolniki na cesto.

Dr. Hohnjec se ni zadovoljil z interpelacijo in s posredovanjem na ministrstvu narodnega zdravja. V zvezi s poslancem narodno-socialne stranke Brandnerjem se je obrnil na finančno ministrstvo, ker je bil glavni vir zla, pretečnega bolnišnicam v Sloveniji. Kako potrebno je bilo to posredovanje, je dokazalo vedenje finančnega ministra dr. Kumanudija.

Ko sta mu poslanca Brandner in dr. Hohnjec razložila zadevo slovenskih bolnišnic, je izpočetka zavzel odločno odklonilno stališče. Mihal je z rameni in zatrjeval, da za stroške slovenskih bolnišnic nima nobenega pokritja v proračunu. Če pa bi brez takega proračunskega pokritja trošil denar, bi ga glavna kontrola natirala pred sodni-jo. Sebe na prigovarjanje in odločno protestiranje obeh poslancev se je udal ter obljubil, da bo iz razpoložljivega fonda v to svrhu dal za prvo silo 1 milijon 600.000. Nato je v ministrskem svetu bil razgovor o tem ter se je dovolila svota, ki se je smatrala zadostna za prvo, najnujnejšo potrebo.

Razložili smo zadevo bolnišnic v Sloveniji — stvarno tako, kakor se je razvijala. Ne bi bili tega storili in ne bi bili povdarjali zaslug Ljudske stranke in našega poslanca dr. Hohnjeca, ako bi ne bili k temu prisiljeni. Bolnišnica je dobredelna ustanova, ki je namenjena bolnikom brez razlike strankarske pripadnosti. Saj bolezen ne vprašuje po stranki in zato tudi skrb za bolnike ne bi smela poznati strankarstva. Dobro urejene in redno poslujoče bolnišnice so zadeva, ki bi morala biti skupna vsem strankam in iz katere ne bi nobena stranka smela kovati strankarskega kapitala.

Drugače pa gledajo na to zadevo demokrati in samostojneži. "Jutro" je hitelo na vso moč, da ne bi zakasnilo svetu javiti zaslug dr. Kukovca v bolnišnični zadevi. Zasluge demokratskega voditelja in njegove stranke se najljepše zrcalijo v vedenju finančnega ministra, ki je tudi čistokrvni demokrat. Ako bi ne bil ta naddemokrat zaprl državne blagajne napram bolnišnicam v Sloveniji, bi se ne bile prišle v nevarnost zatvorjenja. To je torej zasluga demokratov v tej zadevi. Dr. Kukovec nima ne večje ne manjše zasluge kakor drugi demokrati, saj ga tiste dneve ni niti bilo v Beogradu.

Za demokrati so seveda prišvedrali samostojni. Kako bi oni mogli manjkati tam, kjer se delijo tuje zasluge, ko vendar imajo samostojni patent za vse zasluge? Pred vsem se hoče za zaslugami za slovenske bolnišnice okoristiti samostojni poslanci. Drolenik veliki slovenski dobrotvor, ki je s svojim argovanjem z žganjem gotovo veliko pripomogel k narodnemu zdravju.

Kakšne zasluge ima Drolenik za to, da se anso zatvorile bolnišnice v Sloveniji? Ravno toliko kakor jih ima portir (sluga pri vratih) v ministru. Ta dva nista ne povzročila ne preprečila nevarnosti, da se zaprejo slovenske bolnišnice. In ravno tako tudi Drolenik. Eno zaslugo pa vendar ima v tem oziru Drolenik, in ker nečemo biti krivični proti nobenemu, tudi proti političnemu nasprotniku ne, hočemo i to ugotoviti. Drolenik je iznajdljiva glava. Ko je doznal, da je finančni minister, kakor smo prej poročali na posredovanje poslancev Hohnjeca in Brandnerja, dovolil potrebno svoto za vzdrževanje bolnišnic v Sloveniji, in ko je temu pritril ministrski svet, kar je Drolenik najbrž zvedel od ministra Pucelja, si je hitro izmislil sredstvo, kako bi se mogel v Sloveniji predstaviti kot rešitelj bolnišnic. To sredstvo je brzjav. Zakaj pa imamo brzjav? Iznajdljivi Drolenik hitro napiše kratko poročilo na okrajna glavarstva na Stajerskem, da dobijo bolnišnice v Sloveniji državno pomoč v znesku dveh milijonov K, in bodo delovale naprej. To poročilo brzjav — vsem okrajnim glavarstvom in se na tihem raduje nad neumnostjo tistih, ki bodo verovali, da je Drolenik rešitelj bolnišnic v Sloveniji.

Taka je torej Drolenikova zasluga. Gotovo velika, če je te brzjave plačal iz lastnega žepa. Če pa bo račun za to predložil bolnišnicam, ali pa so brzjavi šli na državne stroške ali pa na stroške kakšnega samostojnega podpornega zaklada, je ta zasluga veliko manjša in gotovo nič večja, kakor zasluga poštnega sela.

Zaklad na otoku.

(Dalje.)

Uporniki so se razkropili v redko vrsto, skakali naokrog in vpili. Nekako v sredini te vrste, in posebej daleč za drugimi sva šla Silver in jaz. Tudi je sopes enonožni kuhar v breg in globoko se mu je udarila bergla v kamenje in mahovje. Od časa do časa sem ga moral podprati, da se ni vrnil po strmini navzdol.

Kake pol milje smo naredili in približali smo se robu planote, ko spredaj nekdo strahotno zakriči. Se več krikov groze se oglasi in vse stece naprej.

"Ni mogoče, da bi bil že naš zaklad!" je pri-
sopel stari Morgan mimo naju. "Zaklad leži ven-
dar na robu planote!"

In res smo našli čisto nekaj drugega!
Ob koreninju starega debelega borovca je le-
žal sredi zelenja — človeški kostanjak. Par cunj
se ga je še držalo.

Mraz je grabil pri sreč vsakega izmed nas
ob tem pogledu.

"Mornar je bil!" je dejal George, ki je prav
pogumno pristopil in natančno pogledal cunje.

"Kajpada!" ga je zavrnil Silver. "Skofa res
ne bodele našli tu na temle otoku! — Ampak čud-
no, kako leži! To ni naravna legal!"

Mož je ležal popolnoma zravnan, njegove no-

ge so kazale v eno smer, roke pa je imel polože-
ne nad glavo, da so kazale v nasprotno smer.

"Zdi se mi", je pripomnil Silver, "da je to le
razpota k zakladu. Tule je otok kostenjaka, prav
v smeri, kakor govori opomba na zemljevidu."

Pogledali smo na kompas.
Res je bilo. Nože so ležale v smeri vzhod-ju-
govzhod proti vzhodu.

"Saj sem dejal!" je vzkljnil kuhar. "To je
zažipot! — In v smeri rok leži zaklad! — Ampak
pri moji bergli, v srce zazebe človeka, če misli na
Flinta! Kajti on si je izmislil to šalo. Sest jih je
bilo z njim, ko so zakopavali zaklad, in vseh teh
šest je pomoril in enega je vlekel semkaj in ga je
postavil za kažipota! — Dolg človek je bil in ru-
mčne lase je imel. Morebiti da je Allardyce, —
Se ga spominjaš, Morgan?"

"Seveda se ga spominjam! Se dolžen mi je bil
in moj nož je vzel s seboj, ko je šel na otok."

"Čuano, da ni najti noža poleg kostenjaka!"
je eden pripomnil. "Flint mu ga ni vzel in ptiči ga
tudi niso snedli!"

"Pri moji bergli, res je!" je rekel Silver.

"Zploh nobene stvari ni najti, ki jih navažno
nosijo mornarji seboj, nobenega drobitja, tudi ne
skafije za slanine!"

"Čuano!" je priznal Silver. — "Ampak če bi
še živel Flint, huda bi nam predla! Sest jih je bi-
lo in le kosti so še ostale od njih!"

"Videl sem Flinta mrtvega s temle svojimi oč-
mi!" je pripovedoval Morgan.

Konec Puceljeve slave.

Poraz Samostojne v Slov. gor. — Vzorna disciplina na-
sih mož in mladeničev. — Lepo uspelo zborovanje SLS.

St. Lenart v Slov. gor., dne 26. marca 1922.

Prihod ministra Pucelja v St. Lenart so pričakovali
prebivalci Slovenskih goric z napeto nestrpnostjo: velika
večina — naši možje in mladeniči — je bila radovedna
ministrovega zagovora, maloštevilna in iz vseh vetrov
zbrana peščica salonskih kmetov, raznih veriznikov itd.
pa je hotela g. Pucelju pripraviti dan veličastne zmage nad
«klerikalnim lintvarjem». Nakane samostojnežev so se raz-
bile ob trdni in neizprosni disciplini naših vrlih somišlje-
nikov, ki so priredili ministru Pucelju tako «vroč» sprejem,
da ne bo najbrž nikdar več hodil v Slov. gor. Naše ljud-
stvo je obračunalo s Puceljem in njegovo Samostojno.

Naši prihajajo.

Ze v ranih urah je bilo opazovati v trgu nekaj več
živahnosti nego običajno. Na vsakem vogalu je bil pri-
lepljen židovsko-kričavi lepak, ki je oznanjal velike do-
godke: «Govor gospoda ministra Pucelja, gospodarska in
politična poročila gospodov poslancev SKS in — reso-
lucije». Na lepkih seveda ni manjkal navduševalni vzklj:
«V boj za staro (žepno) pravdo pradedov slovenskih!»
— Samostojni so se zbirali v gostilni Recer, našinci pa
pri Arnušu. Ze ob 8. uri je bilo zbrano pri Arnušu več
stotin naših mož in mladeničev, ki so čakali na skupen
odhod k Sokolski dvorani, kjer se je imel vršiti Puceljev
shod.

Naši odkorakajo na zborovališče.

Par minut pred pol 9. uro so naši odkorakali po
trgu. Z dvignjenim ponosom in s trdno zavestjo v srcih
so stopali naši možje in mladeniči proti poslopju, kjer se
je kmalu na to vršila «nekrvava rihta». Navzočih je bilo
kakih 30 županov iz Slov. gor. Med udeleženci sta se
nahajala tudi poslanec Žebot in tajnik Golob. Ko je na-
ša velika skupina dospela do sokolske telovadnice, niso
hoteli samostojneži pod vodstvom advokata dr. Goriš-
ka spočetka nikogar pustiti v dvorano. Se le na odločno
zahtevo in v trenutku, ko je dospel gospod minister s
svojim «generalštabom», so se vrata «milostno» odprla.
Naši so zasedli levico in središče dvorane. Samostojneži
pa desnico in prostor pred odrom.

Pristaši SLS zahtevajo volitev predsednika.

Shod je otvoril minister Pucelj ter poveril predsed-
stvo shoda svojemu pristahu gočovskemu Francu Kram-
bergerju. Naši so burno ugovarjali in zahtevali volitev.
Celo uro nismo dovolili Pucelju spregovoriti. Pucelj je pro-
sil Žebota, naj on vpliva na naše, da mu pustijo govo-
riti. A ljudstvo ni maralo Pucelja. Kakor v Slov. Bistrici,
tako se je tudi pri Sv. Lenartu g. minister kar spočetka
pritoževal nad «podivjanostjo» ljudstva. Zborovanje je pri-
merjal z zverinjakom. Dobil je tako hrupen odgovor, da
nihče ni prišel prav do besede. Samostojni prvaki so ro-
tili zborovalce, pomirjevali ljudstvo, toda bilo je — za-
stoj. Pucelj je obsojen. Ljudstvo ga ne mara poslušati.
Komaj je g. Pucelj izpregovoril par besed, že je moral
utihniti, ker je ogorčenje zborovalcev prekipelo po vsej
dvorani. Padali so vzklji: «O davkih naj govori, o viso-
kih taksah, o trpinčenju naših fantov v Makedoniji!» G.
Pucelj pa ni dal odgovora. Skušal je govoriti o volovskih
kupcijah, pral sebe in svojo stranko. Zborovalci so vpili
na Pucelja: «Pucelji voli tuljijo, dajte obračun!» Poslanec
Žebot zakliče: «Pucelj, Mermolja! Zakaj sta se bala ko-
misije, ki bi to zadevo preiskala? Znamenje, da smrdi!»
Pucelj je postal rdeč, Mermolja pa se je penil od jeze.
Ljudstvo je zaorilo: «Ven z njima!» Pucelj je mogel vmes
izpregovoriti le par stavkov. Njegovi zvesti prijatelji, ad-
vokat dr. Gorišek, strojski fabrikant Schütz, nadučitelj
Robnik, učitelj Ivančič, harmonika fabrikant Simonič in
enaki so bili Puceljevi branitelji.

«Mrtvega — seveda.» je pridjal mornar z ob-
vezano glavo. «Pa če bi strašili duhovi — Flintov
duh bi strašil. Nesrečno je umrl, tale Flint!»

«Nesrečno, nesrečno! Divjal je in vpil za ru-
mom in kričal svoje „Petnajst mož —.“ To je bila
njegova edina pesem, ki to je znal. In da vam po-
vem resnico, še dandanes je ne morem slišati, pa
da se ne bi stresel —.»

«Beži beži! Flint je mrtel in duhovi ne stra-
šijo, vsaj po dnevi ne, kotikor je meni znano. —
Sedaj pa naprej za zakladom!»

Stopili smo. Toda vkljub svetlemu solncu in
belemu dnevu so ti drzni reparji niso več upali
posamič po gozdu. Tesno so se držali drug dru-
gemu in s pridruženimi glasovi so govorili.

Strah jim je zlezal v kosti.

XXXII.

Deloma vsled tega strahu, ki je težko legal
na njihove ude, deloma da bi si odpočili po napor-
nem plezanju v hrib, je vsa družba sedla, ko smo
dospeli na rob planote.

Tvorila je visok gorski prelaz med vzhodnim
in zapadnim obrežjem in na obe strani se je odpi-
ral nasmejen pogled na široko morje. Pred nami
je ležala zapadna obala, ki sem mimo nje včeraj
plul s svojim čolnicem, za nami pa se je razpro-
stiralo naše pristanišče z otočjem kostenjaka in
nizko, močvirnate ravnico, in onstran otočja ne-
izmerno morje. Na naši desni strani se je dvigal

Bivši samostojnež obsoja Samostojno.

Med največjim truščem se je oglašil k besedi posestnik Jozef Gungl iz Jarenine. V dvorani je nastal mahota. Gungl je povdarjal: Jaz sem bil med prvimi zapeljanimi slovenskimi kmeti, ki so se pridružili Samostojni. Upal sem, da bo ta stranka res delovala za kmetijsko in delavsko ljudstvo. A kmalu sem spoznal, da se v Samostojni zbirajo največji nasprotniki katoliške vere, slovenske samouprave in pa taki, ki hočejo gospodarsko upropasti slovensko ljudstvo. Mermolja in njegovi tovariši so ob volitvah obljubljali, kako bodo odpravili visoke davke, kako bodo znižali število in službeno dobo pri vojaštvu a sedaj vidimo, da nas vlada, v kateri sedi Pucelj, uničuje vedno z višjimi in novimi davki, da je Samostojna zakrivila, da Slovenci nismo dobili samouprave, ampak da so nas samostojni prodali beograjskemu centralizmu.

Povdarjam, da je Samostojna pogin za slovensko ljudstvo. To nas je spoznalo na stotine in stotine zapeljanih, ki se sedaj vsi vračamo nazaj v našo krščansko ljudsko stranko.

Samostojni skušajo govoriti.

Med velikim vriščem in truščem so skušali samostojni generali govoriti raz odra. Kar ni uspelo Pucelju, je še manj uspelo Mermolju. Kakor hitro se je ta mož pokazal na odru, je iz sto in sto grl slovenjgorških mož in mladeničev zaorilo, kakor iz enega grla: «Ven z Mermoljo, ven z njim, Abzug, fej izdajica. Idi v Vertojbo. Pojdi goriske Slovence reševati. Ti si prinesel k nam razdor!» — Ljudstvo je sodilo in obsodilo človeka, ki je na Štajerskem največ zakrivil, da so nastale sedanje žalostne razmere. Gruče fantov in mož so se hotele navaliti na oder in le s težavo so naši voditelji preprečili, da bi ljudska množica po svoje izrazila odsodbo Mermolje, ki ni maral izginiti z odra najmanj pet do šestkrat. Srečo so poskušali še poslanec Dobnik iz Sent Janža, nadučitelj Robnik iz St. Jurja ob Pesnici, ter učitelj Ivančič iz St. Jurja ob Ščavnici. Harmonika fabrikant Simončič od Sv. Urbana, zobotehnik Vogrič iz Kranjskega ter nek gosposki kmet iz Gor. Radgone. A nobeden od teh ni mogel spregovoriti mirno enega stavka. Ljudstvo jim je klicalo: «Kje imate žuljave roke, farbat ste nas prišli, nočemo vas poslušati!» Učitelj Ivančič je psoval naše moze in fante s klerikalnimi in farovski zaslepljenici. Moral je mahoma utihniti.

Za dr. Korošca, Verstovška in druge naše voditelje.

Ko je Pucelj večkrat nesramno napadel naše poslance: dr. Korošca, dr. Hohnjeca, Klekla, Žebota in Roškarija, je več sto glava množica več minut klicala gromoviti «živijo» omenjenim voditeljem.

Ko je Pucelj na grd način napadel zaslužnega dr. Verstovška, je zbrano ljudstvo dolgo časa vzklikalo pozdrav dr. Verstovšku in vikalo: «Pucelj, sram te bodi, fej!»

Konec shoda. Nobene zaupnice Pucelju. Ljudstvo Pucelja izžvižgalo.

Okoli pol 2. ure pop. je gočovski Kramberger na odru tiho stisnil Pucelju roko in izjavil, da je shod zaključen. Dolgo resolucijo, ki je vsebovala zaupnico Pucelju in Samostojni stranki, se niso upali niti prečitati. Advokat dr. Gorišek, ki jo je sestavil, je bil vsled tega silno žalosten. Ko je odhajal Pucelj in njegova garda pri zadnjih vratih z odra, je ljudstvo začelo izžvižgati in klicati: «Abzug! Tako se je končala Puceljeva slava v Slovenskih goricah.

Puceljovo slovo iz St. Lenarta.

Cez poldan se je Pucelj skril s svojo gardo v gostino Rečer. Ko je okoli 4. ure popoldan se z avtomobilom odpeljal v Apače, so mu nekateri Lenartčani in slovenjgorški možje in mladeniči na trgu priredili mačjo muziko.

Pristaši Slovenske ljudske stranke ozir. Kmetijske zveze so ta dan pokazali, da je strankina organizacija v Slov. goricah tako čila in jaka, da jo ne more zrahljati ne nobeden minister Pucelj in nobena goriska izbeglica Mermolja. Slava tebi, zavedno in pošteno ljudstvo v lepih Slovenskih goricah.

Minister Pucelj na nemškem shodu v Apačah.

Iz St. Lenarta v Slov. gor., odkoder so odšli vili ministra Pucelja z mačjo godbo, je prišel Pucelj zahtevati potrdit v klavnu v Apače, kjer ga je pričakovala velika množica kmetov. Pucelj se ni upal nič več govoriti, pač pa je namesto njega ne-

strni hrbet „Daljnogleda“, na levi spodaj pa „Grič srednje, ja jedrnika.“ Tihota je vladala tu gori in tle samotne je še povečeval pogled na prazno, neizmerno morje krog in krog otoka.

Silver je gledal svoj kompas in obračal zemljevid.

„Tri drevesa“, je dejal in zrl črez gozdno planoto, „tri drevesa ležijo približno v ravni črti stošča in kostenjaka. — Igrača je, najti zaklad. — Dejal bi, da najprvo poizkušamo!“

„Čisto nič nisem lačen“, je godrnjal Morgan.

„Ce mislim na Flinta —“

„Ei, moj sin“, mu je rekel Silver, „hvali Boga, da je mrtev!“

„Odurno grd je bil, ko je umiral!“ je vzkliknil eden in se sč resel. „Čisto zasinel je bil v obraz.“

„To je bilo zavoljo tistega ruma!“ je ugotovil George. „Res, čisto zasinel je bil! To je pravi izraz!“

Odkar so našli kostenjak, so govorili vedne tiše in tiše, nazadnje so le še šepetali. Grobna tihota je ležala nad gozdom.

Kar se začuje izza drevja visok, tenek, rahlo se tresoč glas in zapoje znano pesem:

Umrl je in na njegov zaboj
Petnajst se jih je vrglo koj.

Ju-hu-hu in še ruma prinesl!

Ne da se popisati, kako strahotno je vplival ta glas — čul se je kakor iz drugega sveta — na te divjake. Vsa kri jim je izginila iz obrazov, blede-

kaj bečjal in klobasril njegov spremljevalec Dobnik. Nato je v imenu ljudstva govoril celo uro g. dr. Potzinger, ki je z velikim odobravanjem zbrane množice našteval vse grehe samostojne in demokratske vlade in javno izrekel nezaupanje ministru. Ljudstvo je burno pritrdjevalo govorniku in obsodilo soglasno ministra Pucelja in njegovo slabostno stranko. Minister Pucelj in poslanec Dobnik si nista upala niti odgovarjati in sta jo lepo popihala iz zborovalnega prostora. Minister Pucelj ki se hvali, da je zastopnik slovenskih kmetov, pa je iskal in dobil zavetišča pri — gospodu graščaku.

Poslanec Drofenig v stopah.

(Dopis iz Ponikve ob južni železnici.)

V soboto, dne 25. marca, smo imeli shod slabo stojne kmetijske stranke, na katerega je priromal sladkobesedni poslanec Drofenig. Napovedan je bil tudi Urek, pa je najbrž med potjo vsled bolehnosti onemogel. Shod je bil dobro obiskan, seveda od pristavev Kmetijske zveze in socijalnih demokratov. Železničar Martin Lah je vprašal navzoče ob začetku shoda: Kdo je samostojen, naj vzdigne roko, pa glej čudo, oglašil se ni nihče. Drofenig je na dolgo in široko hvalil svojo razkosano avtonomijo Slovenije, k čemur mu je pritrdjeval edini g. Kopinšek iz Dramelj, ki je bil gotovo za to naroden in očačan. Kakor se je videlo, je pri nas na Ponikvi slabostnojinim limancam odklenkalo. Končno je Drofenig naglašal svojo dobro pošteno dušo, koliko je dobrega storila za slabostnoje zapeljane volilce, toda vsled velikega hrušča „Dol z Drofenigom!“ je poslanec shod sam zaključil in pričakovana zaupnica je izostala. Tako se je končal poražen shod slabostnoje stranke, ki je na naši zavedni Ponikvi v zadnjih vzdihljajih. Živeli vsi zavedni ponkovski kmetje; oči so se vam vendar enkrat odprle!

Šusteršičijanci na delu.

Kakor izvemo iz Ljubljane, so tam nekateri stari pristaši bivšega kranjskega deželnega glavarja mrzlično na delu, da razbijajo sedanjo SLS in njeno gospodarsko organizacijo in zanesejo tako nove zmešnjave v vrste sedaj edinega katoliškega ljudstva. Pripravljajo brošure, iščejo urednika in predsednika stranke. Kadar bodo te priprave gotove, potem bo „ljudska“ volja „ustvarila“ novo stranko Samo o tem se še niso na čišem, ali bi se že danes ali pa šele pozneje zjediniila z tedno sedanjih srbskih strank. Mislamo, da ravno sedaj ni čas, da se naša katoliška in slovenska politična in gospodarska organizacija razbije in da bo slovensko katoliško ljudstvo odbilo kot en mož vsak napad na svoje vrste, ko stoji spet jedine in zbrane na braniku za našo slovensko in katoliško svobodo.

Celjsko glavarstvo in samostojneži.

Poslanec Drofenig je na okrajna glavarstva na Štajerskem poslal brzojavno poročilo o tem, da je država javnim bolnišnicam v Sloveniji zopet dovolila podoro v znesku dveh milijonov kron, ter da bodo bolnišnice mogle delovati naprej. Namen, ki ga je pri tem imel Drofenig, je jasen: on, ki za bolnišnice ni imel absolutno nobenih zaslug, ker sta slovenske bolnišnice pred nesrečo zatvorjenja rešila poslanca Hohnjeca in Brandner s svojim energičnim posredovanjem, je s tem brzojavom hotel sebe in svojo stranko predstaviti kot rešitelja slovenskih bolnišnic. Vsakemu človeku je znano, da takšnih poročil državnim uradom nima po-

so bili kakor mrtvaški prt, oni so skočili na nogo, drugi pa so se v svoji grozi oklenili tovarišev. Morgan je ležal na tleh.

„Flint, pri —!“ je polglasno kriknil George. Pesem je utihnila, kakor odrezana, mrtva tišina je zavladala.

„No, no!“ je miril Silver s trepetajočim glasom in prebledelimi ustnicami. „Pogum! To je bil živ človek, — človek, ki ima meso in kosti!“

Njegove besede so vrnile pogum tovarišem, — kri jim je iznova zaplala v licih — ko se spet oglasi skrivnostni pevec, topot pa precej daleč v stran.

„Darby —! Darby —!“ je vedno in vedno zopet ponavljal, da je odmevalo od strmih sten strmega „Daljnogleda.“ Nato pa nekoliko višje: „Darby! Poišči mi ruma —!“

Tesno so se stisnili uporniki drug k drugemu. Oči so se jim izbulile, strahotno so strmeli v nemem molku še dolgo potem, ko je zamrl zadnji klic v gozdni tišini.

„Njegove zadnje besede!“ je lečal Morgan. — „Njegove zadnje besede pred smrtjo!“

Dik je potegnil iz žepa svoje sv. Pismo in je molil. Gotovo je bil dober človek, preden je prišel med to divjaško družbo.

Silveriu so šklepetali zobje, pa vdal se še večno ni.

„Noben živ človek na tem otoku“, je mrmral, „ni kedar čul o Darbyju, — nobeden razven nas tule —!“ In siloma je zbral svoj zadnji pogum:

siljati noben poslanec. Kar je vsakemu državljani znano, to menda ni znano celjskemu okrajnemu glavarstvu. Okrajno glavarstvo v Celju je to Drofenikovo poročilo sprejelo z veliko spoštljivostjo, kakor da bi bilo prišlo od nadrejene državne oblasti. To poročilo je celjsko glavarstvo ne samo vzelo na znanje, marveč ga je, kakor da bi to bilo uradno poročilo, poslalo naprej. G. Pinkava od celjskega okrajnega glavarstva je z odlokom z dne 11. marca 1922, št. 3172-22, Drofenikovo poročilo z velikim spoštovanjem poslal županskim uradom ter jim naročil, da v tem smislu ljudstvo podučijo. Dovoljujemo si vprašanje, od kedar se je celjsko okrajno glavarstvo spremenilo v tajništvo samostojnežev?

Za pravice domačih obrtnikov.

Velike težave imajo naši ljudje na kmetih, ker nedostane raznih koncesij oniranih domačih obrtnikov kot so tesarji, zidarji in studenčari. Imamo sicer skoro po vseh naših občinah po več dobro izvežbarih palirjev, oziroma pomočnikov teh obrti, med njimi tudi take, ki so že položili po zakonu predpisane izpite, a nimajo več teh sprideval in ne smejo izvrševati oriučene obrti, ker ne dobijo koncesije. Okrajna glavarstva navadno ostro kaznujejo vse one, ki se pregrešijo zoper stari obrtni red. Zgodili so se slučaj, da je okrajno glavarstvo kaznovalo s pretiranimi globami domačega tesarja ali zidarja, ker je brez koncesije popravil pri sosedu ali znancu svinjak, skedenj ali slična poslopja. Kaznujejo pa z denarnimi globami tudi posestnika, ker si za to delo ni najel koncesioniranega obrtnika iz mesta. Preganja se pridajo, delavne n zmožne domače obrtnike, ki nimajo koncesije, preganja se po nepotrebnem tudi kmeti. Po mnogih krajih je nastalo vsled tega veliko razburjenje; poslopja propadajo, ker nikogar ni, ki bi imel pravico jih popraviti. Domači nekoncesionirani obrtniki ne sme, oni pa, ki imajo koncesijo, stanujejo v mestu ali trgu in so za kmetijskega posestnika predragi in preoddaljeni. Da bi vsak domač ali obrtnik napravil potrebne izpite in svrhu dobave koncesije, za to mu manjka sredstev in časa, ker je primoran oskrbovati svojo družino dnevnim zaslužkom.

Poslanec Roškari in tovariši iz Jugoslaviješkega kluba so dne 29. decembra 1921 poslali ministru notranjih zadev, trgovine in industrije obširno interpelacijo, v kateri so zahtevali, da se na strogosti starega štajerskega obrtnega reda, oziroma zakona, omiliijo v toliko, da se naj dovolijo v bodoče domačim obrtnikom-palirjem, vsaj takim, ki so položili izpit in so že več let izvrševali obrt samostojno, izvrševati popravila in male zgradbe na deželi tudi brez koncesije.

Minister je poslal dne 13. marca t. l. pod št. 153 obsiren odgovor, iz katerega je razvidno, da nekatera okrajna glavarstva posebno na bivšem Slovenskem Štajerju, z vso strogostjo izvršujejo do ločila starega štajerskega obrtnega reda. — Na Kranjskem, kjer je bil obrtni red bolj prikladen kmetiskim potrebam, tudi ne izdajajo več omejenih koncesij za izučene obrtne pomočnike. Iz ministrskega odgovora je razvidno, da je ta odgovor sestavljen na podlagi poročil okrajnih glavarstev v Sloveniji, katere ne poznajo razmer na deželi ter brez ozna na dejanski položaj vršijo oblastno vlogo. To nam potrjuje stavek v ministrskem odgovoru: „Okrajna glavarstva so dolžna po prijavi koncesioniranih gradbenih obrtnikov kaznovati ues, posobne „fušere.“ — Naše pridne slovenske domačine-obrtnike torej imenuje ministrstvo po nekem okrajnem glavarstvu „fušere.“

Sicer pa pravi minister, da se pripravljajo novi obrtni zakon izjednačen za vso kraljevino, v katerega bo treba sprejeti ugodnosti za stavljen obrtni obrat na deželi. V tem oziru bodo poslanci Slo-

„Tovariši“, je vzkliknil, „zlate moramo najti in ne vrag in ne človek nam ga ne bo ubranil! — Flinta se nisem bal, ko je še živel, pa se ga tudi šb mrtveca ne bojim! Komaj četrtil milje oddal leži sedemsto tisoč funtov zaklada —! Kateri srečolovec be demobil hrbet takemu zakladu iz strahu pred starrim puznim mornarjem, ki je povrh še mrtev!“

Pa uporniki niso kazali nobenega poguma več. Nasprotno, vedno večji strah jim je zrl iz obrazov. Najrajši bi bili pobegnili, pa preveč jih je bilo — strah, tesno so se oklepali Silverja, kakor bi od njega pričakovali vso pomoč. On pa je še precej dobro premagoval svoj strah.

„Nikar, John!“ ga je svaril George na njegove zadnje besede. „Nikar se ne skušajte z — duhom!“

„Z duhom —? Morebiti!“ mu je odgovoril Silver. „Ampak njegov glas je dal odmev in kakor duh ne daje sence, tako tudi njegov glas ne more dati odmeva —!“

Dokaz je bil jako slab, pa je vkljub temu zelo pomirjevalno volival na praznoverne roparje. Posebno George se je oddahnil.

„Pa res! Tako bo!“ je dejal. „Glavo pa imate na pravem mestu, John! — Ampak, tovariši, zdi se mi, da smo vobče na napačni poti! Glas je bil sicer podoben Flintovemu, pa ne popolnoma. Prej bi rekel, da je bil to —“

— Ben Gunn!“ je zavpil Silver.

(Dalje prihajajo.)